

Πρακτικά της Βουλής των Αντιπροσώπων

ΙΑ΄ ΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗ ΠΕΡΙΟΔΟΣ - ΣΥΝΟΔΟΣ Β΄

Ειδική συνεδρίαση 28^{ης} Φεβρουαρίου 2018

Ωρα έναρξης: 11.30 π.μ.

Αρ. 19

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

(Δ. ΣΥΛΛΟΥΡΗΣ)

Κηρύσσω την έναρξη της σημερινής συνεδρίας της Βουλής. Παρακαλώ τους έντιμους βουλευτές να δηλώσουν την παρουσία τους.

Παρακαλώ τη γραμματέα να διαπιστώσει αν υπάρχει απαρτία.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

(Α. ΔΗΜΗΤΡΙΟΥ)

Υπάρχει απαρτία, έντιμε κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι,

Στη σημερινή ειδική συνεδρία της Βουλής των Αντιπροσώπων μοναδικό θέμα είναι η εγκατάσταση του νεοεκλεγέντος Προέδρου της Δημοκρατίας από τη Βουλή των Αντιπροσώπων, ενώπιον της οποίας θα δώσει τη νενομισμένη διαβεβαίωση, σύμφωνα με το άρθρο 42 του Συντάγματος της Κυπριακής Δημοκρατίας.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι,

Η εγκατάσταση του Προέδρου της Δημοκρατίας στο αξίωμά του ενώπιον της Βουλής των Αντιπροσώπων, με την οποία επισφραγίζεται η δημοκρατική διαδικασία της εκλογής του Προέδρου της Δημοκρατίας, αποτελεί ύψιστη έκφραση της λαϊκής κυριαρχίας και κορυφαία στιγμή του δημοκρατικού μας βίου. Περαιτέρω, πέραν του θεσμικού της χαρακτήρα, εκφράζει τις σχέσεις αλληλοσεβασμού και καλής συνεργασίας που πρέπει να υπάρχουν μεταξύ της εκτελεστικής και νομοθετικής εξουσίας για την ομαλή λειτουργία των θεσμών της συντεταγμένης πολιτείας, αλλά και για τη διαφύλαξη και ανάδειξη των αρχών και αξιών της κυπριακής κοινωνίας.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι,

Στις προεδρικές εκλογές της 4^{ης} Φεβρουαρίου ο κυρίαρχος λαός μας, εκφράζοντας ελεύθερα τη βούλησή του, ανέδειξε στο ανώτατο αξίωμα της Κυπριακής Δημοκρατίας τον κ. Νίκο Αναστασιάδη. Εκ μέρους όλων των βουλευτών, καθώς και των αντιπροσώπων των τριών θρησκευτικών ομάδων εκφράζω θερμά συγχαρητήρια στον κ. Αναστασιάδη για την εκλογή του. Η εκλογή αυτή για δεύτερη συνεχή θητεία στο ύπατο αξίωμα αποτελεί αναγνώριση της μακράς και ευδόκιμης προσφοράς του στην πατρίδα και ταυτόχρονα κορύφωση του πλούσιου πολιτικού του βίου. Ευχόμαστε στον Πρόεδρο δύναμη και αντοχή, για να μπορέσει να ανταποκριθεί επιτυχώς στις μεγάλες ευθύνες και στο δύσκολο έργο που αναλαμβάνει, σε μια εποχή που η χώρα μας συνεχίζει να αντιμετωπίζει πολλαπλά κοινωνικά και οικονομικά προβλήματα και μεγάλες προκλήσεις.

Θέλω ιδιαίτερα να υπογραμμίσω ότι στη μεγάλη προσπάθεια για εκσυγχρονισμό του κράτους, μέσω τομών και μεταρρυθμίσεων, χρειάζονται από κοινού ενέργειες και συνέργειες, κύριε Πρόεδρε. Θέλω επίσης να διαβεβαιώσω ότι ως νομοθετική εξουσία θα συνεχίσουμε να εργαζόμαστε αρμονικά με την εκτελεστική εξουσία διά του θεσμικού μας ρόλου, που είναι η παραγωγή νομοθετικού έργου, η άσκηση κοινοβουλευτικού ελέγχου και η ανάπτυξη κοινοβουλευτικής διπλωματίας, με απόλυτη πάντα προσηλωση στην εκ του συντάγματος προνοούμενη θεμελιώδη αρχή της διάκρισης των εξουσιών, που χαρακτηρίζει το δημοκρατικό μας πολίτευμα, προς όφελος των καλώς νοούμενων συμφερόντων του λαού και της πατρίδας μας.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι,

Στην κρίσιμη αυτή περίοδο που διανύουμε, κατά την οποία η Τουρκία κλιμακώνει επικίνδυνα την ένταση στην περιοχή μας προβαίνοντας σε απαράδεκτες προκλήσεις, με παραβιάσεις μεταξύ άλλων κυριαρχικών μας δικαιωμάτων και αναπτύσσοντας μια πρωτοφανή επιθετική ρητορική και πρακτική, καλούμαστε να ενεργήσουμε με ενότητα και συλλογικότητα. Καλούμαστε, δρώντας με αρραγές το εσωτερικό μας μέτωπο, να προστατέψουμε και να ισχυροποιήσουμε την Κυπριακή Δημοκρατία προς όφελος του συνόλου του κυπριακού λαού.

Παράλληλα, καλούμαστε ενωμένοι να συνεχίσουμε με σθένος και αποφασιστικότητα το δύσκολο αγώνα μας για εξεύρεση μιας δίκαιης, βιώσιμης και λειτουργικής λύσης, που θα τερματίζει την τουρκική κατοχή, μιας λύσης που θα εδράζεται στα ψηφίσματα του Συμβουλίου Ασφαλείας του Οργανισμού Ηνωμένων Εθνών, αλλά και στις ευρωπαϊκές αρχές και αξίες, μιας λύσης που θα αποκαθιστά τα ανθρώπινα δικαιώματα για όλους τους Κυπρίους και θα διασφαλίζει το μέλλον των παιδιών μας.

Θα παρακαλέσω τώρα τον κοσμήτορα της Βουλής να συνοδεύσει τον Πρόεδρο της Δημοκρατίας στο βήμα, για να δώσει τη νενομισμένη διαβεβαίωση.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, παρακαλώ όπως εγερθείτε.

(Ο κ. Χρίστος Ορφανίδης συνοδεύει τον Πρόεδρο της Δημοκρατίας στο βήμα της Βουλής.)

ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΤΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ:

(ΝΙΚΟΣ ΑΝΑΣΤΑΣΙΑΔΗΣ)

Διαβεβαιώ επισήμως πίστιν και σεβασμόν εις το Σύνταγμα και τους συνάδοντας αυτώ νόμους και εις την διατήρησιν της ανεξαρτησίας και της εδαφικής ακεραιότητος της Δημοκρατίας της Κύπρου.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ευχαριστώ, κύριε Πρόεδρε.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, μπορείτε να καθίσετε.

Κύριε Πρόεδρε, μπορείτε να παραμείνετε στο βήμα για το λόγο σας.

Παρακαλώ, έχετε το λόγο.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΤΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ:

Κύριε Πρόεδρε,

Κυρίες και κύριοι βουλευτές,

Η σημερινή τελετή αποτελεί την υψίστη για τον εκάστοτε Πρόεδρο τιμή, αφού διά της εκ του συντάγματος προβλεπόμενης διαβεβαίωσης αναλαμβάνει και νομότυπα τη διακυβέρνηση της χώρας.

Δε σας αποκρύβω πως, πέρα από την εύλογη συγκίνηση, αυτό που υπερέχει είναι το αίσθημα ευθύνης απέναντι σ' ολόκληρο τον κυπριακό λαό, είτε συμμετείχε στην ισχυρή εντολή που μου εδόθη είτε, ενασκώντας το απόλυτο δικαίωμα, έκαμε άλλες επιλογές.

Θέλω να σας διαβεβαιώσω πως ο σεβασμός μου είναι εξίσου ισχυρός προς όλους τους πολίτες, προς όλες τις πολιτικές δυνάμεις και τους θεσμούς, κορυφαίος των οποίων είναι η Βουλή των Αντιπροσώπων, η νομοθετική εξουσία του κράτους, γιατί, κυρίες και κύριοι βουλευτές, μπορεί το προεδρικό σύστημα να επιτρέπει την κυβερνητική σταθερότητα, αλλά χωρίς τη συνεργασία νομοθετικής και εκτελεστικής εξουσίας μετατρέπεται σε στασιμότητα και τούτο αποβαίνει σε βάρος πάντα των καλώς νοουμένων συμφερόντων του λαού και του κράτους μας. Και θα ήταν ασυγχώρητη αλαζονεία, αλλά και αγνωμοσύνη προς όλους εσάς, αν ισχυριζόμουν πως η πρόοδος που κατέγραψε η χώρα μας τα τελευταία πέντε χρόνια οφείλετο αποκλειστικά στις πολιτικές της κυβέρνησης και δεν ήταν αποτέλεσμα της μεταξύ μας συνεργασίας. Γι' αυτό και για πολλοστή φορά θα ήθελα και από του βήματος της Βουλής να σας εκφράσω τις θερμές μου ευχαριστίες, προσβλέποντας σε ακόμη πιο στενή συνεργασία κατά τη νέα προεδρική θητεία.

Κύριε Πρόεδρε,

Κυρίες και κύριοι βουλευτές,

Η σημερινή τελετή δεν περιορίζεται στη νενομισμένη διαβεβαίωση, αλλά εκτείνεται και στην παράθεση των προγραμματικών θέσεων της κυβέρνησης για τα επόμενα πέντε χρόνια, προγραμματικών θέσεων που στοχεύουν στην αντιμετώπιση των όσων απαράδεκτων βιώνουμε ως αποτέλεσμα της συνεχιζόμενης κατοχής, στις ανάγκες ενός σύγχρονου κράτους, αλλά και στην αποτελεσματική επίλυση των προβλημάτων που οι πολίτες βιώνουν. Και είναι με ιδιαίτερη ικανοποίηση που κατά τη διάρκεια της προεκλογικής περιόδου έχω

διαπιστώσει πως, πέρα από την κοινή ιεράρχηση των προτεραιοτήτων, υπάρχουν σε πλείστους τομείς πολιτικής ταύτιση θέσεων ή και καινοτόμες ακόμα ιδέες, που μπορεί να αποτελέσουν μια γόνιμη συνεργασία, μια περαιτέρω συνεργασία μεταξύ εκτελεστικής και νομοθετικής εξουσίας.

Υπάρχουν βεβαίως και διαφορές, που άλλες οφείλονται σε διαφορετική φιλοσοφική θεώρηση και άλλες που λόγω υψηλού οικονομικού κόστους είναι αδύνατον να υλοποιηθούν επί του παρόντος. Είναι όμως, κυρίες και κύριοι, παρά ταύτα ισχυρή η πεποίθησή μου πως, αν στο μεταξύ μας διάλογο αφήσουμε κατά μέρος τους δογματισμούς -και μιλώ και για εμάς και για εσάς- και επικρατήσει η λογική του καλώς νοουμένου συμφέροντος, πολλά μπορεί από κοινού να επιτύχουμε.

Κύριε Πρόεδρε,

Κυρίες και κύριοι,

Είχα προεκλογικά δηλώσει και θεωρώ καθήκον μου να το επαναλάβω και από του βήματος της Βουλής πως η παρούσα είναι και η τελευταία μου θητεία. Μια θητεία που θέλω να τη διακρίνει όχι μόνο η αποφασιστικότητα στη λήψη των επιβαλλομένων μέτρων, αλλά ιδιαίτερα η ετοιμότητα για δημιουργικό διάλογο με όλες ανεξάρτητα τις πολιτικές δυνάμεις.

Όραμά μου είναι να κτίσουμε μαζί την Κύπρο της νέας εποχής, γι' αυτό και είναι πρόθεσή μου να συστήσω μια επιστημονική ομάδα μελέτης των προεκλογικών προγραμμάτων των ανθυποψηφίων μου, για να μην αγνοηθούν προτάσεις που συμβάλλουν προς την επίτευξη του πιο πάνω σκοπού.

Κύριε Πρόεδρε,

Κυρίες και κύριοι βουλευτές,

Οι όσες αναφορές ακολουθούν θα επικεντρωθούν στην παράθεση των κύριων προγραμματικών θέσεων της κυβέρνησης για την επόμενη πενταετία.

Πρώτιστη προτεραιότητα θεωρώ πως δεν μπορεί να είναι άλλη από την αντιμετώπιση της απaráδεκτης κρατούσας κατάστασης με τη συνεχιζόμενη τουρκική κατοχή του 37% του εδάφους της Δημοκρατίας. Μια κατάσταση που δυστυχώς επιδεινώνεται ως αποτέλεσμα της απόπειρας δημιουργίας νέων τετελεσμένων με την παραβίαση από την Τουρκία των κυριαρχικών δικαιωμάτων στην αποκλειστική οικονομική ζώνη της Κυπριακής Δημοκρατίας.

Εκείνο που πραγματικά με θλίβει είναι η στάση της ηγεσίας των Τουρκοκυπρίων συμπατριωτών μας, γιατί για άλλη μια φορά υπαναχωρούν από συγκλίσεις που έχουν επιτευχθεί και επιβεβαιωθεί τόσο από τους κ. Χριστόφια και Ταλά όσο και από εμένα τον ίδιο με τον κ. Ακιντζί. Συγκλίσεις που ξεκάθαρα καθορίζουν πως οι όποιες αποφάσεις αφορούν τις θαλάσσιες ζώνες -χωρικά ύδατα, συνορεύουσα ζώνη, υφαλοκρηπίδα, αποκλειστική οικονομική ζώνη- θα αποτελούν αποκλειστική αρμοδιότητα της κεντρικής κυβερνήσεως της επανενωμένης Κύπρου.

Την ίδια ώρα έχει συμφωνηθεί και ο τρόπος κατανομής των εσόδων του κράτους -απ' όπου και αν προέρχονται- και συνεπώς διασφαλίζονται πλήρως τα δικαιώματα του συνόλου των νομίμων πολιτών της Κυπριακής Δημοκρατίας, των Τουρκοκυπρίων βεβαίως μη εξαιρουμένων.

Πρόσθετα με τα όσα έχουν συμφωνηθεί η κυβέρνηση προώθησε στη Βουλή νομοσχέδιο για τη σύσταση κρατικού ταμείου για τη διαχείριση των εσόδων από την εκμετάλλευση των υδρογονανθράκων, στο πρότυπο του νορβηγικού μοντέλου και των διεθνώς αναγνωρισμένων αρχών και βέλτιστων πρακτικών, ένα επιπλέον μέτρο που διασφαλίζει και νομοθετικά τα συμφέροντα του συνόλου του κυπριακού λαού. Συνεπώς, τα όσα απaráδεκτα προβάλλει η τουρκοκυπριακή ηγεσία, όχι μόνο δεν ευσταθούν, αλλά αντιθέτως επιβεβαιώνουν πως απώτερος στόχος δεν είναι δυστυχώς η εξυπηρέτηση των Τουρκοκυπρίων αλλά η εξυπηρέτηση των στρατηγικών συμφερόντων της Τουρκίας.

Γίνεται πια ξεκάθαρο πως η στάση που τηρήσαμε στο Κραν Μοντανά ήταν απόλυτα δικαιολογημένη, αφού η αξίωση για τερματισμό των εγγυητικών και επεμβατικών δικαιωμάτων και για μόνιμη παρουσία τουρκικού στρατού στόχο είχε να τερματίσει την κηδεμονία της Τουρκίας επί των Τουρκοκυπρίων και κατ' επέκταση, με τις προβαλλόμενες αξιώσεις των συμπατριωτών μας, τον έλεγχο του συνόλου της χώρας.

Κυρίες και κύριοι βουλευτές,

Δεν υπάρχει αμφιβολία πως η μόνιμη ειρήνη και σταθερότητα μπορεί να επιτευχθεί μόνο μέσα από την οριστική λύση του κυπριακού προβλήματος. Μιας λύσης όμως που θα τη διακρίνει ο αλληλοσεβασμός, που θα στοχεύει στην επίτευξη μιας συμφωνίας που δε θα νομιμοποιεί τα τετελεσμένα της παραβίασης του διεθνούς δικαίου, που δε θα παραγνωρίζει τα ανθρώπινα δικαιώματα του συνόλου του λαού ή του κάθε πολίτη, που δε θα αγνοεί πως η Κύπρος είναι κράτος μέλος της Ευρωπαϊκής Ένωσης και ως κράτος έχει συνεπώς υποχρέωση να σέβεται το ευρωπαϊκό κληθέν. Προς αυτή την κατεύθυνση είναι και οι προσπάθειες που καταβάλλω για επανέναρχη του διαλόγου μετά το ναυάγιο στο Κραν Μοντανά.

Δυστυχώς, κύριε Πρόεδρε, κυρίες και κύριοι βουλευτές, η Τουρκία και οι Τουρκοκύπριοι συμπατριώτες μας όχι μόνο παρουσιάζονται απρόθυμοι, αλλά και με πρόσθετες παραβιάσεις του διεθνούς δικαίου και απαράδεκτες προτάξεις καθιστούν την επανέναρξη των συνομιλιών -τουλάχιστον επί του παρόντος- αδύνατη.

Θέλω να επαναλάβω για πολλοστή φορά αυτό που κατέστησα σαφές και προς το γενικό γραμματέα του ΟΗΕ, πως, αν αρθούν οι παράνομες ενέργειες της Τουρκίας και οι όποιες ταυτόχρονα απαράδεκτες προτάξεις και αξιώσεις από τουρκοκυπριακής πλευράς, είμαι έτοιμος άμεσα να εμπλακώ σε ένα νέο διάλογο που άπτεται των εσωτερικών πτυχών, αλλά και να συμμετάσχω σε μια νέα διάσκεψη για την Κύπρο, εφόσον θα έχει προηγηθεί η κατάλληλη προετοιμασία και σ' αυτή θα συμμετάσχουν ενεργά τα πέντε Μόνιμα Μέλη του Συμβουλίου Ασφαλείας και η Ευρωπαϊκή Ένωση. Την πιο πάνω θέση, κυρίες και κύριοι, έχω διαβιβάσει και προς τον κ. Ακιντζί μέσω της κ. Σπέχαρ, ειδικής αντιπροσώπου του γενικού γραμματέα των Ηνωμένων Εθνών. Στόχος είναι η αξιοποίηση του κεκτημένου των συνομιλιών που επιτεύχθηκε μέσα από τη διαπραγματευτική διαδικασία και η από κοινού με τους συμπατριώτες μας εξεύρεση μιας λύσης που:

1. θα κατοχυρώνει την πλήρη ανεξαρτησία του κράτους με την κατάργηση των όποιων εγγυητικών και επεμβατικών δικαιωμάτων ή της μόνιμης παρουσίας τουρκικού στρατού,
2. θα είναι απόλυτα συμβατή με την ιδιότητα της χώρας ως κράτους μέλους της Ευρωπαϊκής Ένωσης,
3. θα διασφαλίζει τη λειτουργικότητα και τη βιωσιμότητα, δημιουργώντας έτσι πραγματικές συνθήκες ειρηνικής συμβίωσης και συνδημιουργίας,
4. μέσα από την πολυεπίπεδη εξωτερική πολιτική θα ενισχύει το διεθνές κύρος του κράτους και θα αποτελεί μοντέλο σταθερότητας, αλλά και γέφυρα μεταξύ των χωρών της ευρύτερης περιοχής και της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Κύριε Πρόεδρε,

Κυρίες και κύριοι βουλευτές,

Όσον αφορά την εξωτερική πολιτική της Κυπριακής Δημοκρατίας, θα συνεχίσουμε τη μέχρι σήμερα στρατηγική, επιδιώκοντας, πέραν της εμβάθυνσης και περαιτέρω ενίσχυσης των στενών σχέσεων με όλα τα γειτονικά κράτη:

1. την περαιτέρω ενίσχυση των ήδη άριστων σχέσεων μας με τις χώρες του Κόλπου,
2. τη θεσμική διασύνδεση της συνόδου των επτά μεσογειακών κρατών μελών της Ευρωπαϊκής Ένωσης με τα γειτονικά μας κράτη,
3. την περαιτέρω ενίσχυση και την εμβάθυνση των σχέσεων μας με τα πέντε Μόνιμα Μέλη του Συμβουλίου Ασφαλείας,
4. τη συνέχιση και ενίσχυση της ενεργούς συμμετοχής μας στα δρώμενα της Ευρωπαϊκής Ένωσης και στη διαμόρφωση της κοινής εξωτερικής πολιτικής,
5. την προώθηση της οικονομικής διπλωματίας με σημαντικούς δρώντες του διεθνούς συστήματος, προκειμένου μέσα από την ανάλογη εξωτερική πολιτική να επιτύχουμε τη διασφάλιση της απρόσκοπτης υλοποίησης των ενεργειακών μας σχεδιασμών.

Κύριε Πρόεδρε,

Κυρίες και κύριοι βουλευτές,

Όσον αφορά την εσωτερική διακυβέρνηση, ο όλος σχεδιασμός για την πενταετία 2018-2023 αποτελεί συνέχεια των όσων όλοι μαζί πετύχαμε τα προηγούμενα χρόνια και αυτή βασίζεται:

1. σε πέραν των είκοσι εθνικών στρατηγικών που έχουν υιοθετηθεί και καλύπτουν μεταξύ άλλων δράσεις για εκσυγχρονισμό της δημόσιας υπηρεσίας, την ηλεκτρονική διακυβέρνηση, την έρευνα και καινοτομία, τη νεολαία, τα άτομα με αναπηρίες, την προστασία και τα δικαιώματα των παιδιών, την πάταξη της διαφθοράς, τον τουρισμό, την ανάπτυξη των ορεινών μας κοινοτήτων, τον τομέα της γεωργίας και σωρεία άλλων,
2. σε δεκάδες εκσυγχρονιστικά νομοσχέδια που είτε ευρίσκονται ενώπιον της Βουλής των Αντιπροσώπων είτε θα κατατεθούν ευθύς μετά την ανάληψη των καθηκόντων του νέου Υπουργικού Συμβουλίου.

Στόχος μας είναι να δημιουργήσουμε ένα κράτος που μέσα από τη σταθερή δημοσιονομική πολιτική του θα εγγυάται μια γερά θεμελιωμένη και δυναμικά αναπτυσσόμενη οικονομία με ένα νέο, σύγχρονο και ολοκληρωμένο μοντέλο ανάπτυξης.

Μέσα σε αυτά τα πλαίσια θα συνεχίσουμε την πολιτική των ισοσκελισμένων προϋπολογισμών που παράγουν πλεονάσματα και θα διασφαλίσουμε -όπως και οι διεθνείς οίκοι αναγνωρίζουν- τους υψηλούς

ρυθμούς ανάπτυξης, που το 2017 ανήλθαν στο 4%, κατοχυρώνοντας έτσι την ενίσχυση των αναπτυξιακών και κοινωνικών μας δράσεων. Με νέες πρωτοβουλίες θα συνεχίσουμε την πολιτική μείωσης φόρων και τη δημιουργία κινήτρων, ενισχύοντας έτσι την επιχειρηματικότητα, το οικογενειακό εισόδημα και προσελκύνοντας νέες επενδύσεις. Στόχος μας είναι ένα κράτος που, σε συνδυασμό με τα πιο πάνω και τις επενδύσεις στην έρευνα και την αξιοποίηση ευρωπαϊκών προγραμμάτων, θα δίδει έμφαση και στήριξη στην καινοτομία και στις νεοφυείς επιχειρήσεις.

Οι πιο πάνω πολιτικές -σε συνδυασμό με τη λήψη μιας σειράς άλλων μέτρων, που με λεπτομέρεια αναφέρονται στο προεκλογικό μου πρόγραμμα- όχι μόνο θα οδηγήσουν στην αποτελεσματική αντιμετώπιση της ανεργίας, αλλά και θα δημιουργήσουν υψηλά αμειβόμενες θέσεις εργασίας, προστατεύοντας παράλληλα τα εργασιακά δικαιώματα. Πολιτική μας είναι με την επίτευξη συνθηκών πλήρους απασχόλησης -και όταν λέμε "πλήρους απασχόλησης", μιλούμε για επίπεδα ανεργίας 4% ή 5% περίπου- να εμπλακούμε σε διάλογο με τους κοινωνικούς εταίρους για τη θέσπιση εθνικού κατώτατου μισθού για όλα τα επαγγέλματα.

Κύριε Πρόεδρε,

Κυρίες και κύριοι βουλευτές,

Ένα εκ των προβλημάτων που καλείται το κράτος να αντιμετωπίσει είναι αυτό των μη εξυπηρετούμενων δανείων. Η κυβέρνηση, πέραν του Πλαισίου Αφερεγγυότητας, την ενίσχυση του θεσμού του Χρηματοοικονομικού Επιτρόπου και άλλων συναφών νομοθετημάτων, που από κοινού έχουμε υιοθετήσει, προωθεί -πάντα σε συνεργασία με τη Βουλή- τη δημιουργία και νέων εργαλείων, όπως εξειδικευμένου φορέα για την πιο αποτελεσματική αντιμετώπιση του προβλήματος. Σχετική επί του θέματος είναι και η εκπόνηση του σχεδίου "Εστία", το οποίο θα τεθεί βεβαίως και ενώπιόν σας προς περαιτέρω διάλογο. Θέλω, κυρίες και κύριοι, να επαναλάβω πως στόχος μας είναι να αξιοποιήσουμε τις όποιες δημιουργικές προτάσεις, από οποιαδήποτε πολιτική δύναμη και αν προέρχονται.

Κυρίες και κύριοι,

Είναι καλά γνωστές οι συνθήκες κάτω από τις οποίες το 2013 μια μεγάλη μερίδα συμπολιτών μας κλήθηκε με προσωπικές θυσίες να σώσει την οικονομία και το κράτος, όπως είναι τα θύματα των τραπεζών, οι καταθέτες και οι κάτοχοι αξιογράφων. Θεωρώ πως η εξυγίανση των δημόσιων οικονομικών και η επιστροφή στην ανάπτυξη δίδουν τη δυνατότητα στο κράτος, με πραγματισμό και μέσα από μια μακροπρόθεσμη και συγκροτημένη πολιτική, να προγραμματίσει τη σταδιακή αποκατάσταση μεγάλου μέρους των ζημιών που έχουν υποστεί οι εν λόγω ομάδες συμπολιτών μας.

Μέσα σε αυτά τα πλαίσια εντάσσονται οι αποφάσεις:

1. για αποκατάσταση του 75% της απώλειας που έχουν υποστεί τα ταμεία προνοίας, αποκατάσταση που αντανακλά ύψος δαπάνης από μέρους του κράτους πέραν του μισού δισεκατομμυρίου ευρώ,
2. ενεργοποίησης, με νομοθετικές τροποποιήσεις, του Εθνικού Ταμείου Αλληλεγγύης, στο οποίο το κράτος θα συνεισφέρει με οικονομικούς πόρους, αναλόγως των επιδόσεων της οικονομίας, αλλά και με παραχώρηση κρατικής περιουσίας, είτε κινήτης είτε ακίνητης.

Κύριε Πρόεδρε,

Κυρίες και κύριοι βουλευτές,

Έγνοια και προτεραιότητά μας την επόμενη πενταετία είναι η περαιτέρω ενίσχυση των μικρομεσαίων επιχειρήσεων και της ευρύτερης μεσαίας τάξης μέσα από δράσεις, όπως:

1. η διάθεση €1 δις για τις μικρομεσαίες επιχειρήσεις, που έχουμε ήδη εξασφαλίσει από τα χρηματοδοτικά προγράμματα της Ευρωπαϊκής Τράπεζας Επενδύσεων και της Ευρωπαϊκής Τράπεζας Ανασυγκρότησης και Ανάπτυξης,
2. η θέσπιση στοχευμένων φορολογικών ελαφρύνσεων και κινήτρων για τις μικρομεσαίες επιχειρήσεις,
3. νέα προγράμματα για τη νεανική και γυναικεία επιχειρηματικότητα, την ανάπτυξη του ηλεκτρονικού εμπορίου, αλλά και την τεχνολογική αναβάθμιση των επιχειρήσεων.

Θα ήθελα να επαναλάβω πως τα πιο πάνω αποτελούν ενδεικτικές και μόνο δράσεις μεταξύ της σωρείας άλλων μέτρων που περιέχονται στο πλήρες πρόγραμμα διακυβέρνησης.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι... Με συγχωρείτε, μου έμεινε μετά από τόσα χρόνια. Εν πάση περιπτώσει, νομίζω ότι κινούμαστε στο ίδιο πλαίσιο, με την ίδια επιθυμία και την ίδια αντίληψη.

Στις προτεραιότητές μας εντάσσεται η δημιουργία ενός νέου μοντέλου ανάπτυξης που όχι μόνο θα διευρύνει και θα ενισχύσει τους παραδοσιακούς παραγωγικούς τομείς της οικονομίας, όπως τις υπηρεσίες, τον τουρισμό και τη ναυτιλία, αλλά και θα δημιουργήσει νέους παραγωγικούς τομείς όπως:

1. τη μετατροπή της Κύπρου σε κέντρο αριστείας στην έρευνα και την καινοτομία,
2. τη μετατροπή της σε διαμετακομιστικό σταθμό εμπορίου,
3. τη μετατροπή της σε περιφερειακό κέντρο παροχής υπηρεσιών υγείας και εκπαίδευσης και
4. τη δημιουργία οπτικοακουστικής βιομηχανίας.

Την ίδια ώρα στόχος μας -και είναι ένας από τους βασικούς στόχους, που πιστεύω όλοι συμμεριζόμαστε- είναι η δημιουργία ενός κράτους που θα αφουγκράζεται τις ανάγκες της κυπριακής κοινωνίας και θα συνεχίσει με τον ίδιο ζήλο και την ίδια αποφασιστικότητα τις μεταρρυθμιστικές δράσεις, με μοναδικό στόχο τη βελτίωση της καθημερινότητας του πολίτη και την αντιμετώπιση των χρόνιων και συστημικών στρεβλώσεων και προβλημάτων. Τούτο μπορούμε να το επιτύχουμε μέσα από τη λήψη κάποιων μέτρων:

1. Προς εκσυγχρονισμό του κράτους, για την επιβολή αυστηρότερων κανόνων αξιοκρατίας, αλλά και για την εξουδετέρωση των αγκυλώσεων που η γραφειοκρατία προκαλεί, θα επανακαταθέσουμε στη Βουλή τα έξι μεταρρυθμιστικά νομοσχέδια για τη δημόσια υπηρεσία, λαμβάνοντας υπόψη τις παρατηρήσεις που εκφράστηκαν στις αρμόδιες κοινοβουλευτικές επιτροπές.
2. Την ίδια ώρα αναγκαίες καθίστανται:
  - α. η ψήφιση του επενδυτικού νόμου και η δημιουργία των Υφυπουργείων Ανάπτυξης και Τουρισμού,
  - β. η μεταρρύθμιση της τοπικής αυτοδιοίκησης, η οποία θεωρώ ότι είναι εξίσου εκ των ων ουκ άνευ,
  - γ. η ολοκλήρωση του προγράμματος ύψους €240 εκατομ. που βρίσκεται σε εξέλιξη σε συνεργασία με την εσθονική κυβέρνηση για την πλήρη ψηφιοποίηση και εφαρμογή της ηλεκτρονικής διακυβέρνησης σε όλους τους τομείς δράσεων του κράτους.

Θεωρώ αχρείαστο να επισημάνω πόσο σημαντική είναι η δική σας συμβολή, προκειμένου να ανταποκριθούμε στο καθολικό αίτημα της κοινωνίας που θέλει από όλους εμάς τη δημιουργία ενός αξιόπιστου, σύγχρονου, ευέλικτου και αποτελεσματικού κράτους.

Κύριε Πρόεδρε,

Κυρίες και κύριοι βουλευτές,

Επιδίωξή μας είναι η συνέχιση των δράσεων για ένα κράτος με ολοκληρωμένη και συγκροτημένη πολιτική για όλες τις κοινωνικές ομάδες, για ένα κράτος πρόνοιας που παρέχει προστασία στις ευάλωτες ομάδες είτε μέσω της περαιτέρω ανάπτυξης του ελάχιστου εγγυημένου εισοδήματος είτε των προγραμμάτων για τους συνταξιούχους, τις πολύτεκνες και μονογονεϊκές οικογένειες, τη νεολαία, τα άτομα με αναπηρίες και χρόνιες παθήσεις, που στηρίζει πραγματικά την οικογένεια και κατοχυρώνει τις κοινωνικές ελευθερίες, αλλά και σέβεται τη διαφορετικότητα.

Κυρίες και κύριοι,

Ειδική αναφορά θέλω να κάνω στην αποφασιστικότητα της κυβέρνησης να εφαρμόσει και να υλοποιήσει το Γενικό Σύστημα Υγείας, ώστε το σύνολο του λαού να απολαύει ποιοτικών υπηρεσιών ιατροφαρμακευτικής περίθαλψης. Θέλω να είμαι κατηγορηματικός. Τα όσα έχουν συμφωνηθεί θα υλοποιηθούν εντός των χρονοδιαγραμμάτων όπως έχουν καθορισθεί.

Μια άλλη των προτεραιοτήτων μας κατά τη νέα πενταετία άπτεται των θεμάτων παιδείας. Μέσα από τις μεταρρυθμίσεις στο εκπαιδευτικό σύστημα θα αναβαθμίσουμε την παρεχόμενη παιδεία, ούτως ώστε να προάγει τον πολιτισμό, αλλά και να ενισχύει και να εξυγιάνει τον αθλητισμό. Ενδεικτικά αναφέρω πως:

1. θα υλοποιήσουμε κατά γράμμα τις πρόνοιες του νέου σύγχρονου συστήματος διορισμών,
2. θα προχωρήσουμε στην επέκταση του ολοήμερου σχολείου,
3. θα επιταχύνουμε τη λειτουργία της εθνικής Ακαδημίας Επιστημών, Γραμμάτων και Τεχνών,
4. θα καταθέσουμε πρόταση για δημιουργία Υφυπουργείου Πολιτισμού και Αθλητισμού,
5. με αυστηρότητα θα υλοποιήσουμε τις πρόνοιες του Κώδικα Χρηστής Διακυβέρνησης στον αθλητισμό, αλλά και με αποφασιστικότητα θα ενισχύσουμε το πλαίσιο για οριστική πάταξη της βίας στα γήπεδα.

Θέλω να ελπίζω ότι, μετά τα όσα στα οποία γινόμαστε μάρτυρες, θα έχω -όπως είναι και η βούληση πιστεύω η δική σας- τη συμπάραστασή σας, έτσι ώστε να θεσπιστούν οι πρόνοιες μιας αυστηρότερης νομοθεσίας, η οποία επιτέλους θα απαλλάσσει τα γήπεδα από όσους τα χρησιμοποιούν για να εκτονώνουν τις οποιοσδήποτε αντιδράσεις ή συμπεριφορές.

Κυρίες και κύριοι,

Στόχος μας είναι η αναδιαμόρφωση της προσφυγικής πολιτικής, έτσι ώστε να αντιμετωπίσουμε αποτελεσματικότερα τα προβλήματα των προσφύγων. Παράλληλα, θα συνεχίσουμε να προσφέρουμε στήριξη στους εγκλωβισμένους, αλλά και θα συνεχίσουμε εντατικότερα να εργαζόμαστε για τη διακρίβωση της τύχης των αγνοουμένων μας. Πιο συγκεκριμένα και ενδεικτικά αναφέρω τις πιο κάτω δράσεις, που θα συμβάλουν ουσιαστικά, ώστε το κράτος να εφαρμόσει αποτελεσματικότερα, αλλά και δικαιότερα την προσφυγική πολιτική:

1. Ολοκλήρωση του Μητρώου Ιδιοκτητών Περιουσιών στα κατεχόμενα στο αμέσως επόμενο διάστημα. Ήδη έχει γίνει μια σημαντική καταγραφή που φτάνει το 80% -υπολείπεται το 20%- και πιστεύουμε ότι στους επόμενους δύο ή τρεις μήνες θα είναι έτοιμο το Μητρώο Ιδιοκτητών Περιουσιών στα κατεχόμενα.
2. Αναβάθμιση του Κεντρικού Φορέα Ισότιμης Κατανομής Βαρών.
3. Αναβάθμιση του Κυπριακού Οργανισμού Ανάπτυξης Γης, ώστε να διαμορφωθεί μια ολοκληρωμένη στεγαστική πολιτική, που θα αφορά το σύνολο των πολιτών που πληρούν τα κριτήρια και θα περιλαμβάνει και την κοινωνική στέγαση.
4. Ορθολογική διαχείριση των τουρκοκυπριακών περιουσιών μέσω της καταγραφής των χρηστών, των επιτρεπόμενων χρήσεων, αλλά και του επανακαθορισμού των κριτηρίων των δικαιούχων.
5. Ολοκλήρωση του σχεδίου πλήρους και καθολικής αναβάθμισης των προσφυγικών οικιών στους συνοικισμούς.

Κύριε Πρόεδρε,

Κυρίες και κύριοι βουλευτές,

Ένας άλλος τομέας ζωτικής σημασίας είναι η προστασία του περιβάλλοντος και της ποιότητας ζωής των πολιτών μέσα από συγκεκριμένες δράσεις, όπως ο ολοκληρωμένος χωροταξικός σχεδιασμός, η αξιοποίηση των περιοχών του δικτύου "Natura 2000" και η υλοποίηση των εθνικών σχεδίων δράσης που αναφέρονται στην αντιμετώπιση:

1. της ερημοποίησης,
2. της κλιματικής αλλαγής,
3. της βιοποικιλότητας και
4. της διαχείρισης αποβλήτων.

Την ίδια ώρα επιδίωξή μας είναι το κράτος να συνεχίσει την υλοποίηση μιας πιο συγκροτημένης πολιτικής για την ευημερία των ζώων.

Κύριε Πρόεδρε,

Κυρίες και κύριοι βουλευτές,

Όχι τυχαία άφησα στο τέλος της ομιλίας μου την οριστική αντιμετώπιση του φαινομένου της διαφθοράς. Θέλω με κατηγορηματικό τρόπο να αναφέρω πως θα συνεχίσουμε την πολιτική μηδενικής ανοχής στις όποιες μορφές διαπλοκής ή διαφθοράς στη δημόσια ζωή, θεσμοθετώντας περαιτέρω μέτρα για διαφάνεια και λογοδοσία, αλλά και για την επιτάχυνση της απονομής της δικαιοσύνης. Μέσα σ' αυτά τα πλαίσια θα υλοποιήσουμε με αυστηρότητα τις δράσεις που έχουν υιοθετηθεί με την εθνική στρατηγική για πάταξη της διαφθοράς με σειρά νομοθετικών παρεμβάσεων όπως:

1. τη δημιουργία της Ανεξάρτητης Αρχής κατά της Διαφθοράς,
2. τη δημιουργία του πλαισίου προστασίας μαρτύρων,
3. τις ειδικές ποινικές ευθύνες υπουργών και αξιωματούχων του κράτους, συμπεριλαμβανομένου και του Προέδρου της Δημοκρατίας, και
4. τη συμμόρφωση της διοίκησης στις δικαστικές αποφάσεις.

Όσον αφορά την επιτάχυνση της απονομής της δικαιοσύνης, πέραν της δημιουργίας του Διοικητικού Δικαστηρίου, προωθούμε:

1. την εφαρμογή της ηλεκτρονικής δικαιοσύνης,
2. τη σύσταση Δικαστηρίου Εμπορικών Διαφορών,
3. τη σύσταση Κέντρου Διεθνούς Διαιτησίας,
4. τη σύσταση δικαστηρίου για διαφορές που δεν υπερβαίνουν τις €10.000,

5. την περαιτέρω ενίσχυση και στελέχωση των δικαστηρίων και της Γενικής Εισαγγελίας και
6. τη ριζοσπαστική μεταρρύθμιση του οικογενειακού δικαίου.

Κύριε Πρόεδρε,

Κυρίες και κύριοι βουλευτές,

Παρέθεσα, στο μέτρο που η σημερινή παρουσίαση επιτρέπει, ενδεικτικά και σε σύνοψη τα όσα έχουμε ήδη τροχοδρομήσει, αλλά και τα όσα στα οποία συγκροτημένα και συγκεκριμένα στοχεύουμε. Στόχος είναι να ολοκληρώσουμε την ανασυγκρότηση του κράτους, που θα οδηγήσει στην Κύπρο της νέας εποχής.

Αυτό είναι το όραμά μου για μια δεύτερη και τελευταία θητεία, που θα συνεχίσει να τη διακρίνει το πάθος, το πείσμα, η αποφασιστικότητα, αλλά και η ισχυρότατη βούληση για συνεργασία με όλους. Δεν αποτελούσε προεκλογική ρητορική η θέση πως σε μια τελευταία θητεία κανένας δε θα είναι αντίπαλος, γιατί είμαι βέβαιος πως και εσείς υιοθετείτε τη θέση πως αντίπαλος όλων είναι τα προβλήματα που ο λαός και η πατρίδα μας αντιμετωπίζουν. Και δεν έχω καμία αμφιβολία πως όποιες και όσες διαφορές κι αν μας χωρίζουν, αυτό που μας ενώνει είναι το κοινό όραμα ή το καθήκον να δημιουργήσουμε ένα κράτος ελεύθερο, σύγχρονο και απόλυτα συμβατό με τις προσδοκίες του λαού μας.

Όραμά μου, κύριε Πρόεδρε, κυρίες και κύριοι βουλευτές, είναι το 2023 ένα τέτοιο κράτος να παραδώσω.

Σας ευχαριστώ θερμά.

(Χειροκροτήματα)

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ευχαριστώ, κύριε Πρόεδρε.

Τα θερμά μας συγχαρητήρια!

Παρακαλώ να πάρετε τη θέση σας.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, θα παρακαλέσω να παραμείνετε στις θέσεις σας, μέχρις ότου αποχωρήσουν οι φιλοξενούμενοί μας, τους οποίους ευχαριστώ. Ακολούθως οι κοινοβουλευτικές ομάδες, κατά σειρά κοινοβουλευτικής δύναμης, θα περάσουν από το Γραφείο του Προέδρου της Βουλής, για να συγχαρούν το νέο Πρόεδρο της Κυπριακής Δημοκρατίας.

Κηρύσσω τη λήξη της σημερινής ειδικής συνεδρίας της Βουλής.

(Ωρα λήξης: 12.12 μ.μ.)

Παρόντες βουλευτές

Αδάμου Αδάμος	Κώστα Κώστας
Αριστείδου Μαριέλλα	Λεωνίδου Πανίκος
Βότσης Άγγελος	Λουκαΐδης Γιώργος
Γεωργίου Γεώργιος	Μαυρίδης Μάριος
Γεωργίου Τ. Γιώργος	Μουσιούπτας Μαρίνος
Γιωργάλλας Μιχάλης	Μυλωνάς Παύλος
Δαμιανού Άριστος	Μυριάνθους Ηλίας
Δημητρίου Αννίτα	Νεοφύτου Αβέρωφ
Δημητρίου Δημήτρης	Νουρής Νίκος
Δίπλαρος Ευθύμιος	Ορφανίδης Χρίστος
Ερωτοκρίτου Χριστιάνα	Παπαδόπουλος Γεώργιος
Ζαχαρίου Ζαχαρίας	Παπαδόπουλος Νικόλας
Θεολόγου Άννα	Περδίκης Γιώργος
Θεοπέμπτου Χαράλαμπος	Πιπτοκοπίτης Χαράλαμπος
Κάρουλλας Γιώργος	Προκοπίου Γεώργιος
Καυκαλιάς Αντρέας	Σάββα Ευανθία

Κέττηρος Νίκος	Σιζόπουλος Μαρίνος
Κουκουμά Κούτρα Σκεύη	Στεφάνου Στέφανος
Κουλίας Ζαχαρίας	Τζιοβάνης Χριστάκης
Κουλλά Ονούφριος	Φακοντής Αντρέας
Κυπριανού Ανδρέας	Χαραλαμπίδου Ειρήνη
Κυπριανού Αντρος	Χατζηγιάννης Κυριάκος
Κυριακίδου Στέλλα	Χρίστου Χρίστος
Κωνσταντίνου Κώστας	

Παρόντες αντιπρόσωποι θρησκευτικών ομάδων

Μούσας Γιαννάκης
Μαχτεσιάν Βαρτέκς
Μαντοβάνη Αντωνέλλα

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

1. Ομιλία του Προέδρου της Βουλής με την ευκαιρία της εγκατάστασης του νεοεκλεγέντος Προέδρου της Κυπριακής Δημοκρατίας κ. Νίκου Αναστασιάδη από τη Βουλή των Αντιπροσώπων.
2. Νενομισμένη διαβεβαίωση του νέου Προέδρου της Κυπριακής Δημοκρατίας κ. Νίκου Αναστασιάδη ενώπιον της Βουλής και ομιλία του ενώπιον του σώματος.

Τιμή: €3,50